

สื่อประกอบ

แนวทางการจัดกิจกรรม

ชุดความรู้สร้างแกนนำการทำงานเรื่องชุมชนคนสู้เหล้า

เพลินพาดี้
play and learn organizer

สนับสนุนโดย

ศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ

ศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

พวกเราเป็นใคร ทำอะไรอยู่?

แนะนำตัวกระบวนการและทีมงาน

แนวทางการจัดกิจกรรมชุดความรู้สร้างแกนนำการทำงานเรื่องชุมชนคนสู่เหล่า

DAY 1

เรื่องเล่า(เหล่า) “.....”

แผนที่ชุมชน

ชุมชนทางกายภาพ

แผนที่ร้านค้าชุมชน

จุดรวมตัวคนในชุมชน

คนหัวใจ หิน เหล็ก เพชร

ทีมหรือกลุ่มเป้าหมายการทำงาน

คุณค่าความหมายของการทำงาน

ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการฟังด้วยหัวใจ

สร้างพื้นที่ปลอดภัย / ความคาดหวัง

DAY 2

การสร้างทีม กระบวนการมีส่วนร่วม

เครื่องมือ ระบุ
และวิเคราะห์ “ปัญหา”

ออกแบบเครื่องมือการทำงาน
เพื่อการเปลี่ยนแปลง

ปฏิทินชุมชน

การวางแผนทำงานในพื้นที่ชุมชน

จังหวะชีวิตและลมหายใจของชุมชน

สรุปการเรียนรู้

Timeline การออกแบบหลักสูตรสร้างแกนนำชุมชนคนสู้เหล้า

ออกแบบ
โครงร่างการ
ถอดบทเรียน

ออกแบบโครงร่าง
หลักสูตรสร้างแกน
นำฯ

เวทีถอดบทเรียน
(ย่อย) 3 ครั้ง
บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ
ลพบุรี

เวทีทดสอบหลักสูตร
สร้างแกนนำ
เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะในการ
พัฒนาหลักสูตร
(ทีมพี่เลี้ยงภาคและจังหวัด)

รายละเอียดการพัฒนาชุดความรู้ (Box) และ หลักสูตรสร้างแกนนำฯ

ลงพื้นที่
ทดลองโครงร่าง
การถอดบทเรียน

เวทีถอดบทเรียน
(ใหญ่)

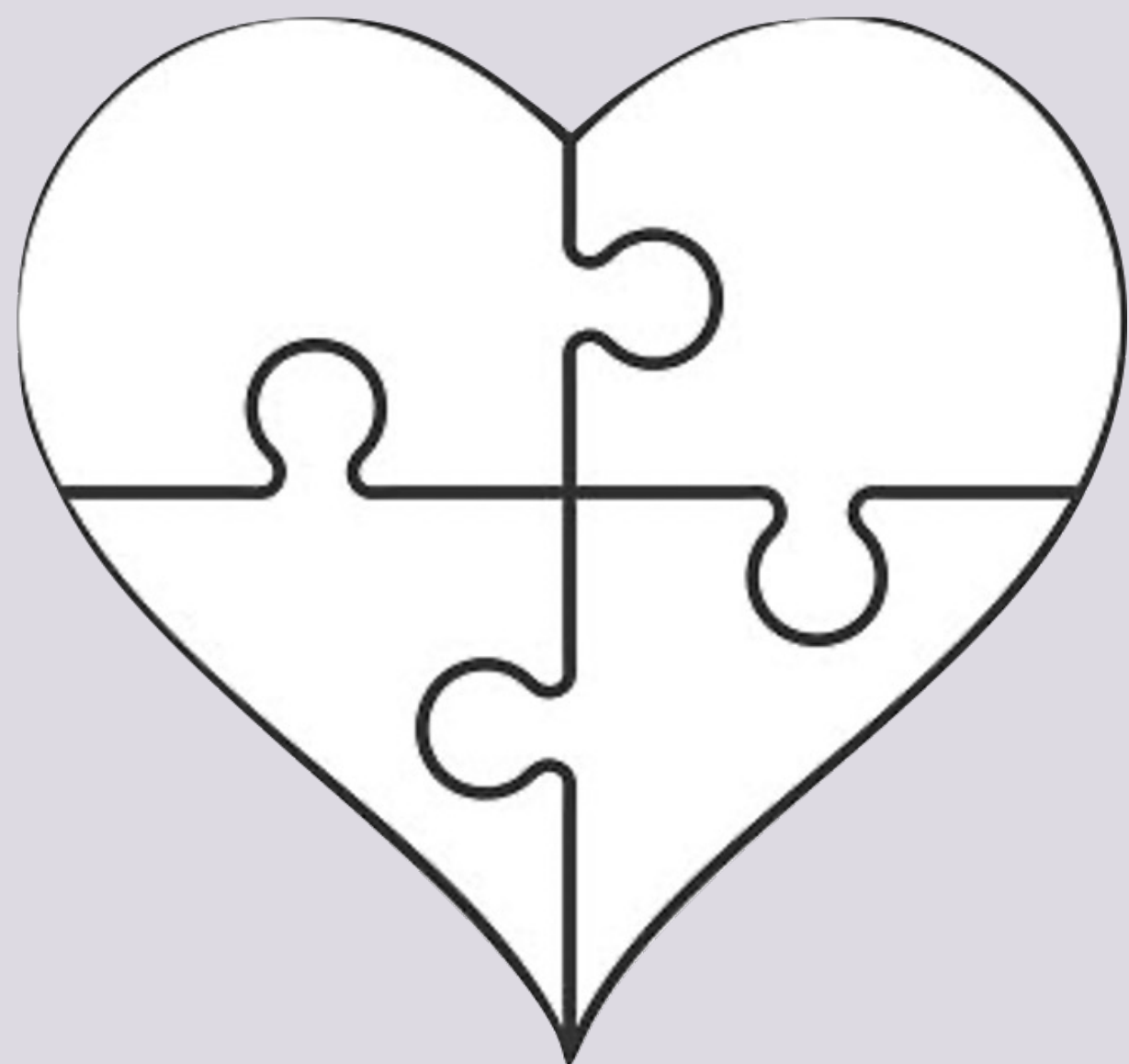
เวทีถอดบทเรียน
(พี่เลี้ยง)
Zoom Only

เวทีทดสอบหลักสูตร
สร้างแกนนำการทำงาน
เรื่องชุมชนคนสู้เหล้า
(ทีมแกนนำชุมชน)

กิจกรรมที่ 1

สร้างพื้นที่ปลอดภัย / ความคาดหวัง

กิจกรรม 4 ช่องหัวใจ

วัตถุประสงค์

- เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เข้าร่วมที่มีความหลากหลาย ทั้งบทบาทหน้าที่ ตำแหน่ง และอาชีพในการเรียนรู้ร่วมกัน
- เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและเท่าเทียมกันทุกคน ไม่มีถูกหรือผิด ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
- เพื่อกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของแต่ละคนในการทำงานเรื่อง ชุมชนคนสู้เหล้า

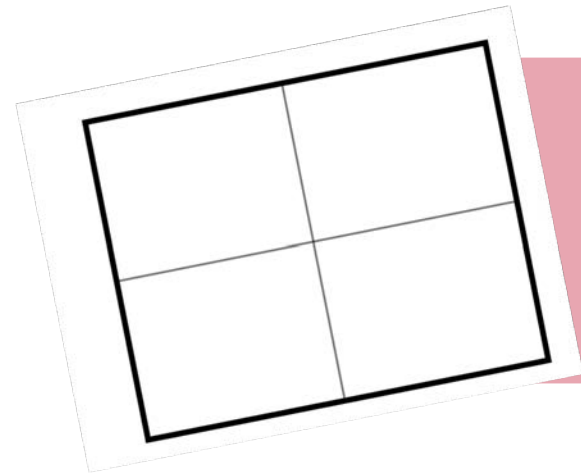

นั่งล้อมวง
ให้ทุกคนมองเห็นหน้ากัน

ขั้นตอน

1. แยกกระดาษ A4 และปากกา คนละ 1 ชุด

2. แบ่งกระดาษเป็น 4 ส่วน และเขียนเลขกำกับช่องที่ 1 - 4

3. เราจะทำความรู้จักกับเพื่อนผ่านงานศิลปะ
ให้แต่ละคนวาดหน้าเพื่อน ลงไปในแต่ละช่อง ตามโจทย์ที่จะกำหนด
(4 รอบ รอบละ 15 วินาที)

1

โจทย์ : วาดหน้าเพื่อนที่เราพึ่งเจอครั้งแรกในชีวิต

2

โจทย์ : วาดหน้าเพื่อนที่เราคิดว่า เป็นคนตลก สนุกสนาน ร่าเริง อยู่ด้วยแล้วน่าจะอารมณ์ดี (ไม่ซ้ำกับคนแรก)

3

โจทย์ : วาดหน้าเพื่อนที่เราคิดว่า เป็นคนอบอุ่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น (ไม่ซ้ำกับคนที่ 1 และ 2)

4

โจทย์ : วาดหน้าเพื่อนที่เราคิดว่า เป็นคนลึกลับ น่าค้นหา (ไม่ซ้ำกับคนที่ 1 2 และ 3)

ให้กลับมา นั่งที่เดิม แล้วทบทวนว่า แต่ละช่องเราวาดใคร
ต่อไปเราจะทำความรู้จักกันมากขึ้น โดยมีเวลารอบละ 1 นาที

1

เพื่อนที่เราพึ่งเจอครั้งแรกในชีวิต

ถามประวัติส่วนตัว

2

เพื่อนคนที่เราคิดว่า เป็นคนตลก
สนุกสนาน ร่าเริง อยู่ด้วยแล้วน่าจะอารมณ์ดี

ถามบริเวณส่วนตัว

คำถามพิเศษ : เหตุการณ์ที่ตลกที่สุดในชีวิตของเพื่อนคือเหตุการณ์

จับกลุ่ม 4-6 คน

เล่าให้เพื่อนฟังว่า ตัวเราและเพื่อนๆ มีความคาดหวังในการเข้าร่วมอบรมครั้งนี้ยังไง

3

เพื่อนคนที่เราคิดว่า เป็นคนอบอุ่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น

ถามประวัติส่วนตัว

คำถามพิเศษ : ถูกหวย 30 ล้าน เอาเงินไปทำอะไร

4

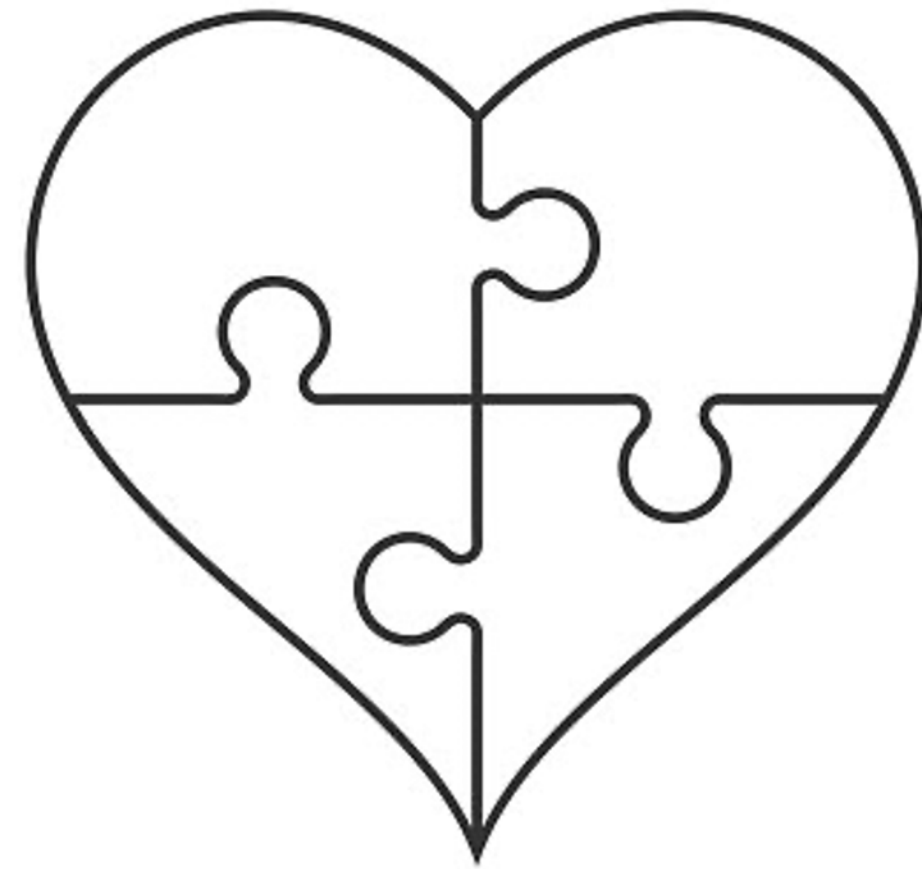
เพื่อนคนที่เราคิดว่าเป็นคนลึกลับ น่าค้นหา

ถามประวัติส่วนตัว

คำถามพิเศษ : ทำไมถึงเข้าร่วมอบรมครั้งนี้ เพราะอะไร
และคาดหวังอะไรในการเข้าร่วม

สรุปกิจกรรม 4 ช่องหัวใจ

หลังที่ได้ทำกิจกรรมนี้ เป็นยังไงบ้าง
แต่ละกลุ่มมีความคาดหวังยังไงบ้าง

พักเบรก
15 นาที

กิจกรรมที่ 2

คุณค่าความหมายของการทำงาน

ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการฟังด้วยหัวใจ

กิจกรรม วงกลมคุณค่าความหมาย

วัตถุประสงค์

- เพื่อทบทวนคุณค่าความหมายในการทำงานเรื่องชุมชนคนสู่เหล่าของตัวเองและผู้อื่น
- เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานซึ่งกันและกันผ่านการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- เพื่อฝึกทักษะการฟังด้วยหัวใจและสุนทรียสนทนา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญการทำงานสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับตัวเองและชุมชน

ช่วงเริ่มต้น

ให้แต่ละคนหาพื้นที่สำหรับตัวเองที่รู้สึกปลอดภัย
และทำนั่งที่รู้สึกสบายกาย สบายใจ

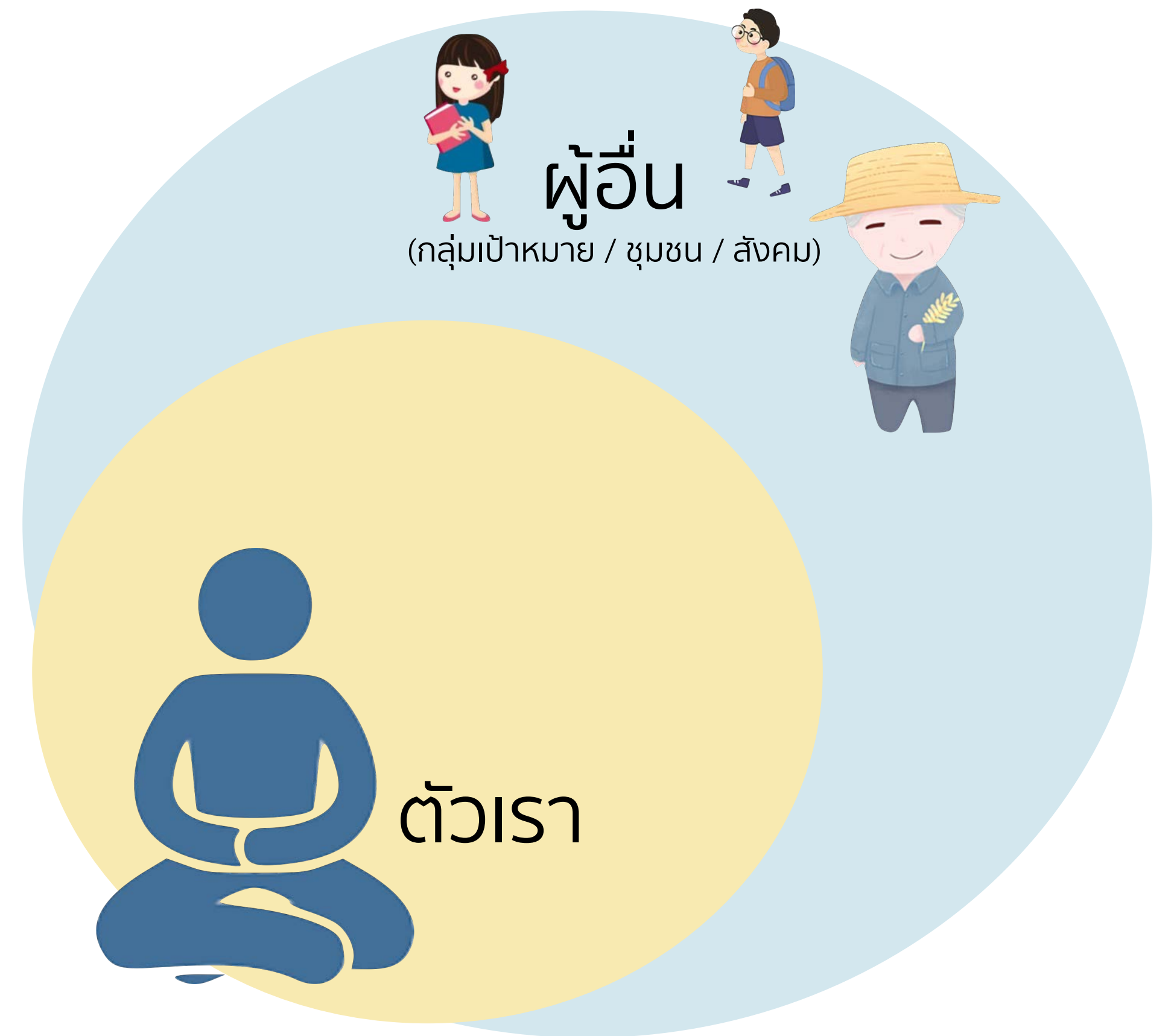

ย่นเวลา

ประสบการณ์และช่วงชีวิตของการเริ่มต้นทำงาน

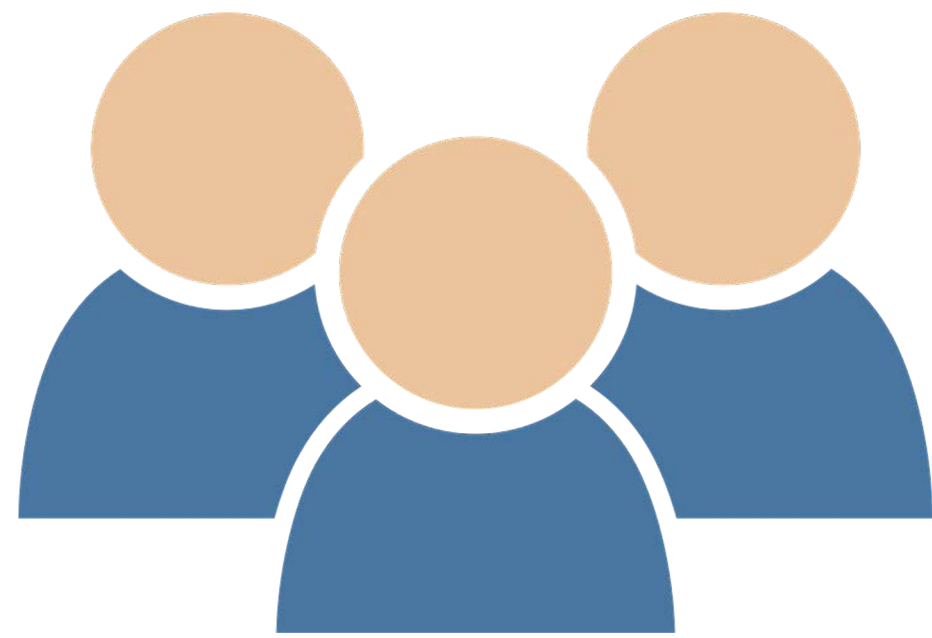
1. เพราะอะไรถึงเลือกทำงานนี้ “ชุมชนคนสู้เหล้า”
(จุดเริ่มต้น / ที่มาของการทำงาน)

2. คิดว่าสิ่งที่ทำอยู่ตอนนี้มี คุณค่าความหมาย
ต่อตัวเรา ต่อผู้อื่นยังไง

สุนทรียสนทนา

การฟังด้วยหัวใจ

ให้รวมกลุ่มกัน 3-4 คน
(เราสนิทกันน้อยที่สุด)

ผู้เล่าเรื่อง
แบ่งปันเรื่องราวของเรา (2 นาที)

สะท้อนความรู้สึกหรือให้กำลังใจเพื่อนหลังจากที่ได้ฟัง
เรื่องราวของเพื่อน (คนละ 1 นาที)

สรุป
การเรียนรู้
ในแต่ละบทบาท

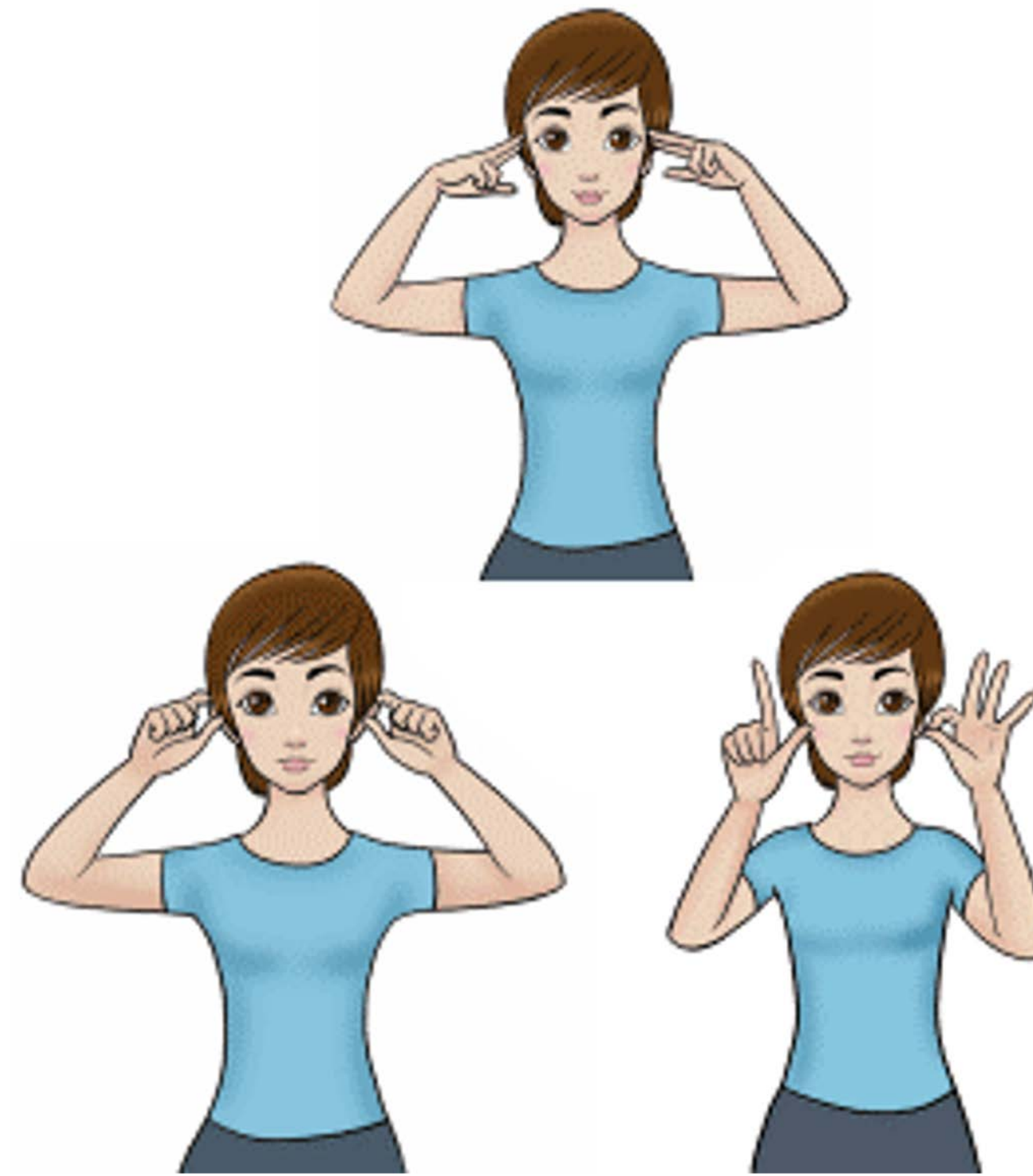
รู้สึกอย่างไร ?
Feeling

เรียนรู้อะไร ?
Meaning

การฟังด้วยหัวใจ
สำคัญอย่างไร
ในการทำงานเรื่อง
ชุมชนคนสู้เหล้า

รับประทานอาหารกลางวัน
60 นาที

กิจกรรมเรียกความตื่นตัว

กิจกรรมที่ 3

แผนที่ชุมชน

ชุมชนทางกายภาพ

จุดรวมตัวคนในชุมชน

แผนที่ร้านค้าชุมชน

คนหัวใจ หิน เหล็ก เพชร

ทีมหรือกลุ่มเป้าหมายการทำงาน

กิจกรรม แผนที่ชุมชนคนสู้เหล้า

แผนที่ชุมชน / แผนที่ดินดิน

- เพื่อสามารถกำหนดขอบเขตการทำงานในทางกายภาพของชุมชนโดยภาพรวมทั้งหมดได้อย่างชัดเจน
- เพื่อให้เห็นภาพรวมของกลุ่มเป้าหมาย ทีมงาน ผู้สนับสนุนและความสัมพันธ์ของชุมชนในการทำงานเรื่องชุมชนคนสู้เหล้าในพื้นที่
- เพื่อกำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์เบื้องต้นในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ทั้งประเด็นปัญหา บุคคลที่เกี่ยวข้อง และพื้นที่ทางกายภาพ

อุปกรณ์

แผนกิจกรรมชุมชน

สถานที่

บุคคล

ความสัมพันธ์

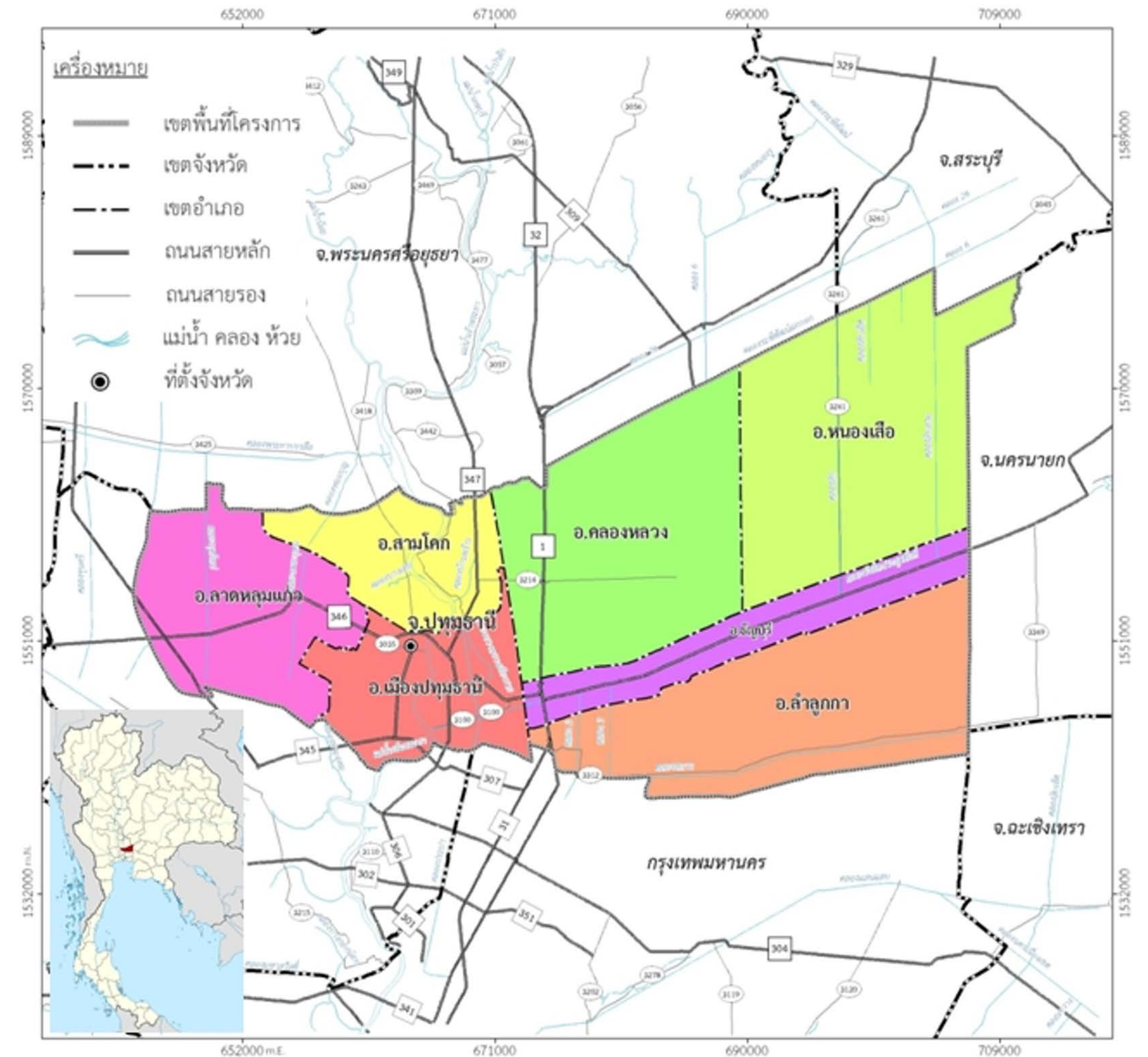

แผนที่ชุมชนคนสู้หล้า

เส้นอาณาเขต อาณาบริเวณ ขอบเขต เนื้อที่

เส้นทางสายหลัก แม่น้ำ ถนนหลัก ทางรถไฟ

เส้นทางสายรอง ถนน ซอย ตรอก คลอง

แผนที่ชุมชนคนสู้เหล้า

สถานที่สำคัญ

การศึกษา

โรงเรียน / แหล่งเรียนรู้ชุมชน

การปกครอง

เทศบาล / สถานีตำรวจ / อบต.

สาธารณสุข

รพ.สต. / โรงพยาบาล / หมอพื้นบ้าน

ศาสนา

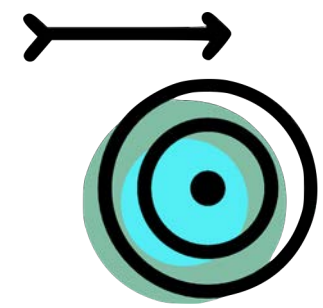
วัด / โบสถ์ / มัสยิด / สิ่งศักดิ์สิทธิ์

เศรษฐกิจชุมชน

ร้านค้า / ตลาด / แหล่งท่องเที่ยว

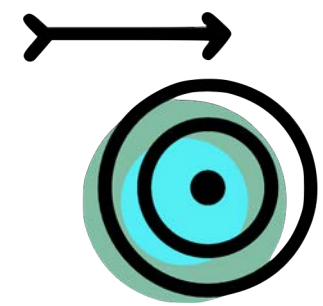

แผนที่ชุมชนคนสู้เหล้า

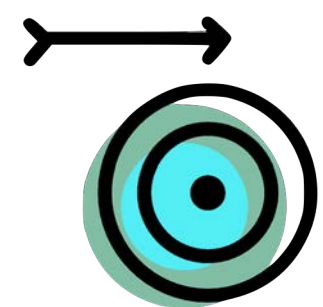
สัญลักษณ์แทน

บ้านแกนนำหรือทีมทำงานชุมชนคนสู้เหล้า (Active) เชื่อมโยงงานที่ 1

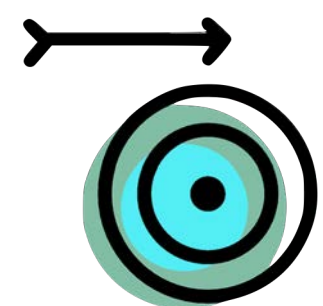
สัญลักษณ์แทน

บ้านแกนนำหรือทีมทำงานชุมชนคนสู้เหล้าที่พร้อมสนับสนุน เชื่อมโยงงานที่ 1

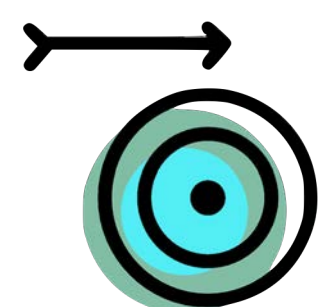
สัญลักษณ์แทน

บ้านของคนดื่ม แบ่งเป็น (ติดสุรา) (ครึ่งคร่าว) (พยายามลด)

สัญลักษณ์แทน

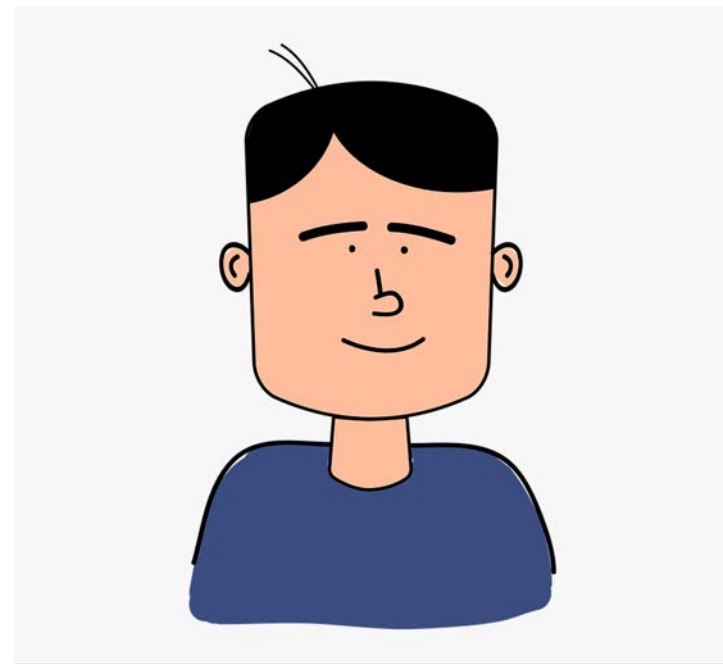
บ้านของคน que เลิกได้สำเร็จ แบ่งเป็น (คนหัวใจหิน) (คนหัวใจเหล็ก) (คนหัวใจเพชร)

สัญลักษณ์แทน

ร้านค้าชุมชน แบ่งเป็น (ร้านขายเหล้า เบียร์) (ร้านไม่ขายเหล้า เบียร์)
(ร้านขายเหล้าเถื่อน) ให้ความร่วมมือ / ไม่ให้ความร่วมมือ

“แผนที่ชุมชนที่เราได้วาดขึ้น มีใคร อยู่ในสถานที่นั้นบ้าง”

บุคคล ตำแหน่งทางการและไม่เป็นทางการ

ชื่ออะไร

อาชีพ

ลักษณะนิสัย

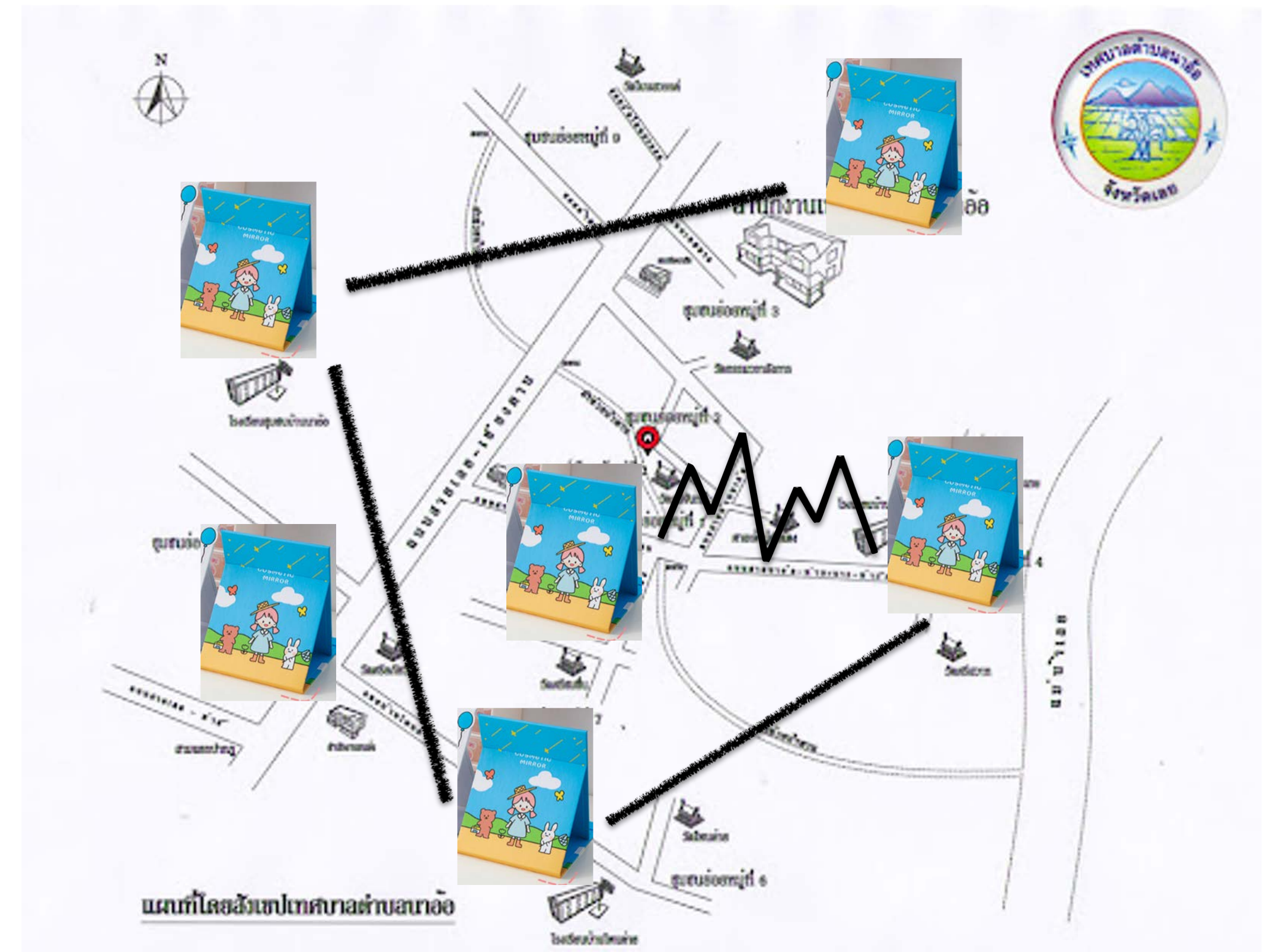
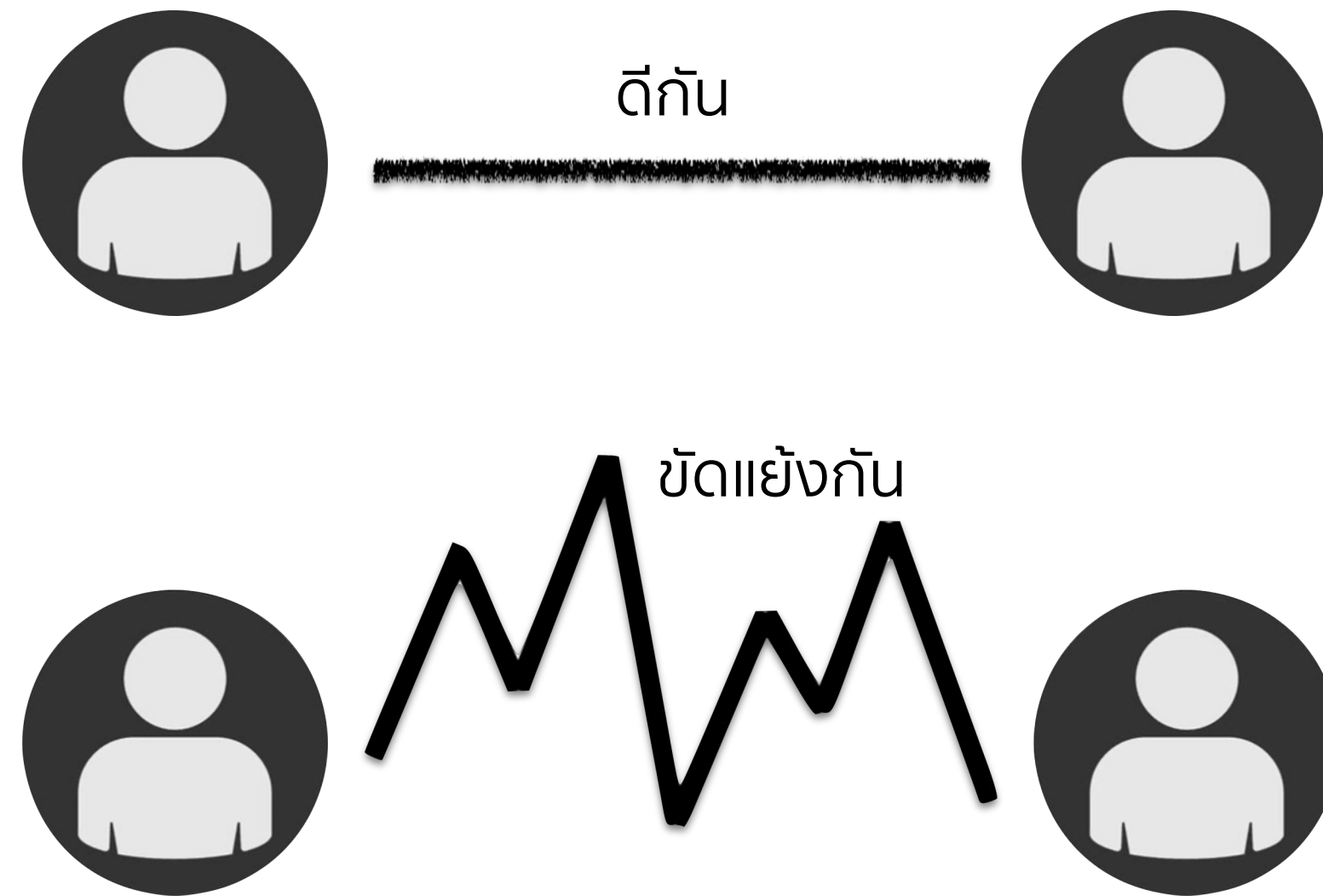
*เกี่ยวข้องกับอย่างไร
กับการทำงานชุมชนคนสู่เหล่า

*สิ่งที่อยากร้องขอความ
ช่วยเหลือหรือสนับสนุน

“ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน เป็นอย่างไร”

สรุป
การเรียนรู้
ในแต่ละบทบาท

รู้สึกอย่างไร ?
Feeling

เรียนรู้อะไร ?
Meaning

แผนที่ชุมชน
เป็นประโยชน์
กับการทำงาน
อย่างไร

ทีมงาน

กิจกรรมที่ 4

เรื่องเล่า(เฮล้า) “คนหัวใจเพชร”

กิจกรรม

เรื่องเล่า(เล่า) “คนหัวใจเพชร”

ล้อมวง(เล่า)...เพื่อเล่าเรื่องประสบการณ์ชีวิต

- เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์จริงในการทำงานเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงเรื่องชุมชนคนสู่เหล่าในพื้นที่ ทั้งล้มเหลวและสำเร็จ
- เพื่อสร้างแรงบันดาลใจของคนทำงานสร้างการเปลี่ยนแปลงชุมชนคนสู่เหล่า

ตัวอย่างชุดคำถาม

จุดเริ่มต้นของการเข้ามาทำงานชุมชนคนสู้เหล้า

อะไรคือปัญหา อุปสรรคในการทำงาน และใช้วิธีการ
อะไรบ้างในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

อะไรคือสิ่งที่เราจะยังคงยึดติดในการทำงานเรื่องนี้อยู่ เพราะอะไร

ภาพฝันที่เราอยากให้เกิดขึ้นในชุมชนของเราเป็นอย่างไร

สิ่งที่อยากจะแนะนำเพิ่มเติม สำหรับคนที่กำลังจะเริ่มทำงานเรื่องนี้

DAY 2

แนวทางการจัดกิจกรรมชุดความรู้สร้างแกนนำการทำงานเรื่องชุมชนคนสู่เหล่า

DAY 1

เรื่องเล่า(เหล่า) “.....”

แผนที่ชุมชน

ชุมชนทางกายภาพ

แผนที่ร้านค้าชุมชน

จุดรวมตัวคนในชุมชน

คนหัวใจ หิน เหล็ก เพชร

ทีมหรือกลุ่มเป้าหมายการทำงาน

คุณค่าความหมายของการทำงาน

ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการฟังด้วยหัวใจ

สร้างพื้นที่ปลอดภัย / ความคาดหวัง

DAY 2

การสร้างทีม กระบวนการมีส่วนร่วม

เครื่องมือ ระบุ
และวิเคราะห์ “ปัญหา”

ออกแบบเครื่องมือการทำงาน
เพื่อการเปลี่ยนแปลง

ปฏิทินชุมชน

การวางแผนทำงานในพื้นที่ชุมชน

จังหวะชีวิตและลมหายใจของชุมชน

สรุปการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 5

การสร้างทีม กระบวนการมีส่วนร่วม

กิจกรรม เปิดซิงบ้าน

เครื่องมือที่ช่วยให้คุณเข้าใจตัวเองและผู้อื่นมากขึ้น

- เพื่อให้เข้าใจความคิด ความเชื่อ และความหลากหลายในความคิดของเพื่อนร่วมทีม
- เพื่อสามารถวางแผนการทำงานของทีมที่เหมาะสมกับศักยภาพ ความถนัดของทีมและทำงานด้วยความสุข

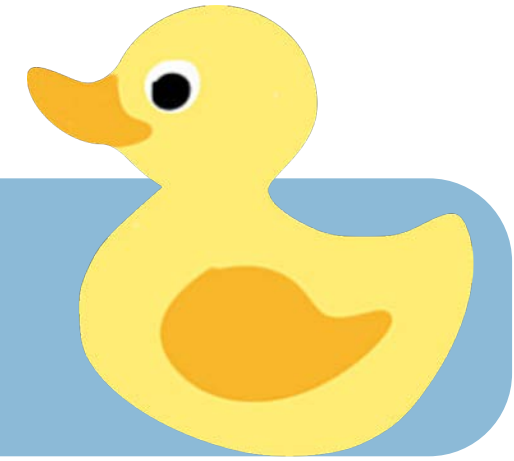
ภารกิจของคนในชุมชนทุกคน

ช่วยกันรักษาและปกป้องบ้านของทุกคน
ในชุมชนให้ได้ยาวนานที่สุด อย่าให้เปิดมา
แย่งบ้านที่ว่างเด็ดขาด

ห้ามทำร้าย
เปิด

ห้ามเหยียบ
2 บ้าน

ทุกคนต้องมี
ส่วนร่วม
ในการเล่น

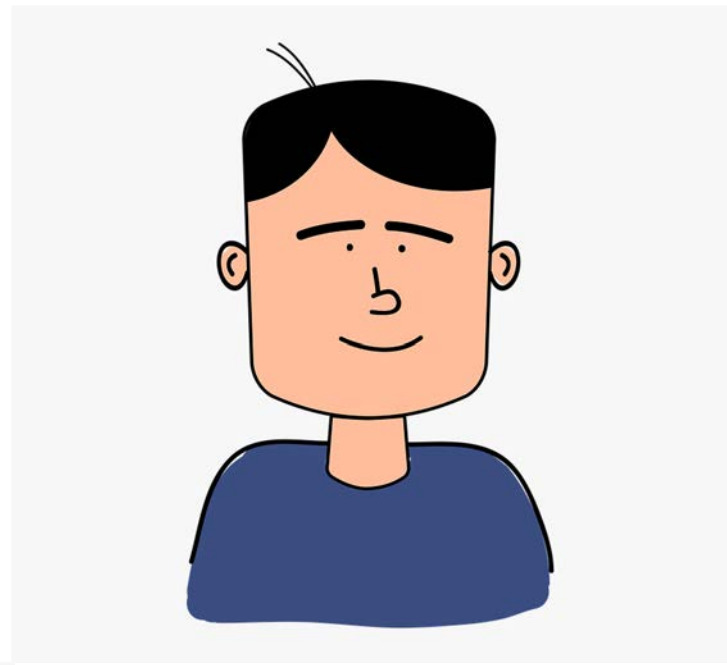
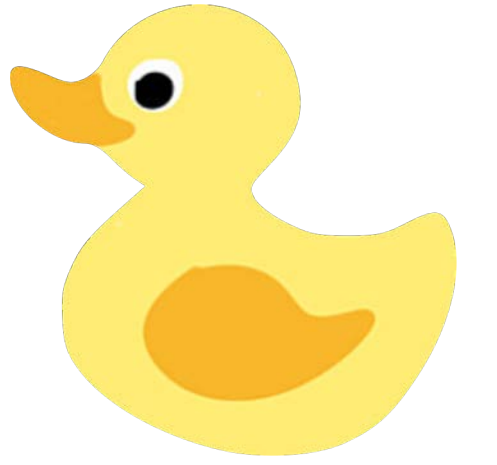
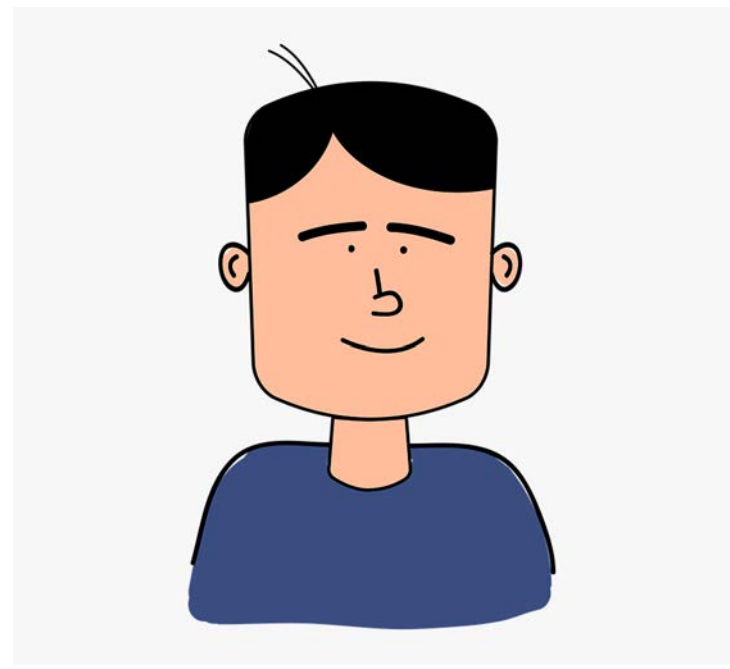
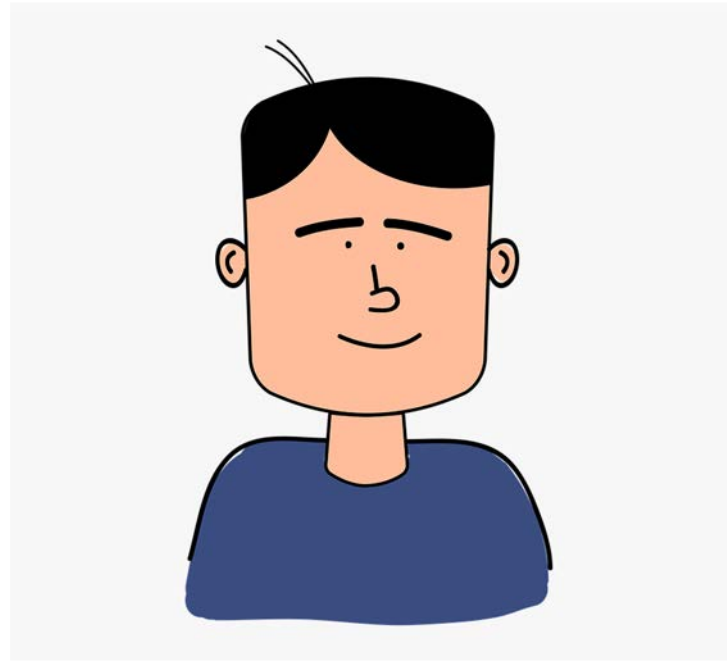

ภารกิจของเปิด

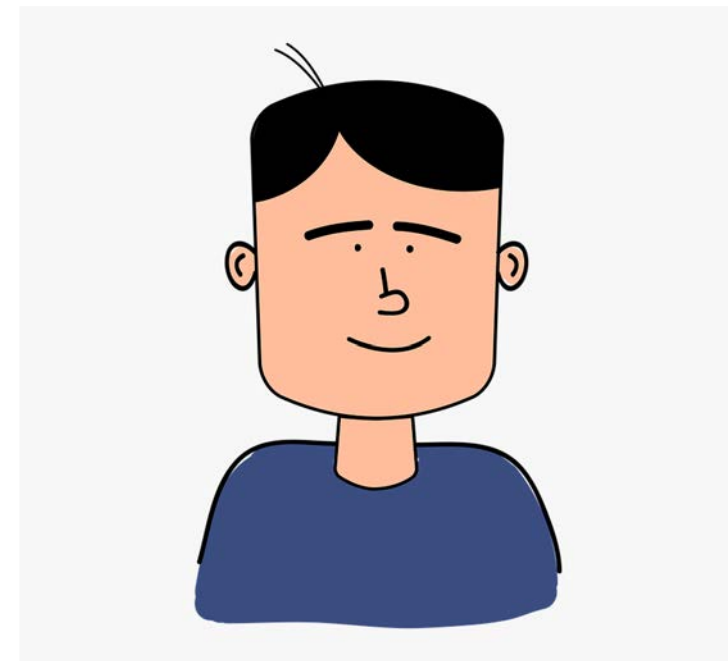
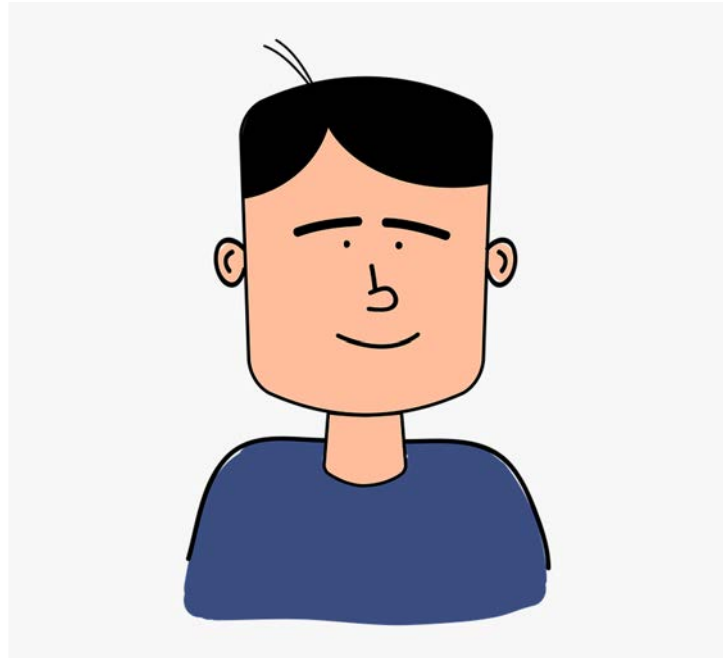
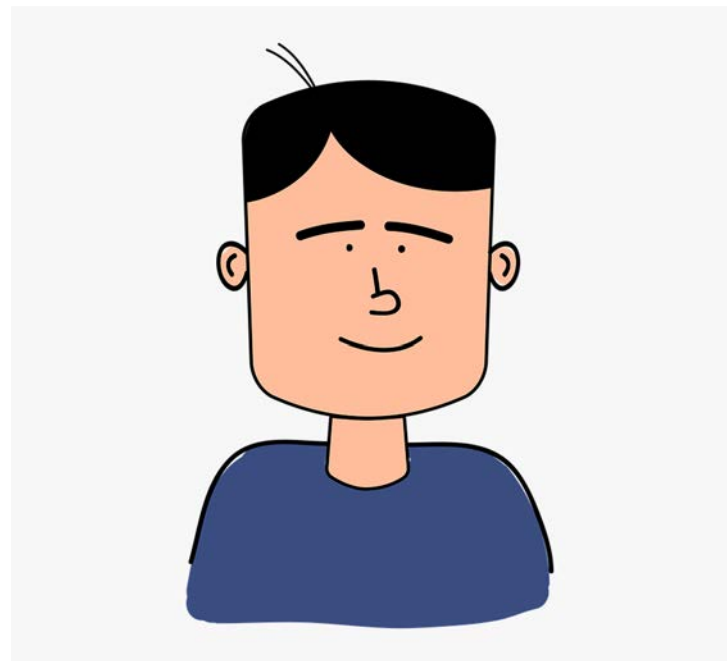
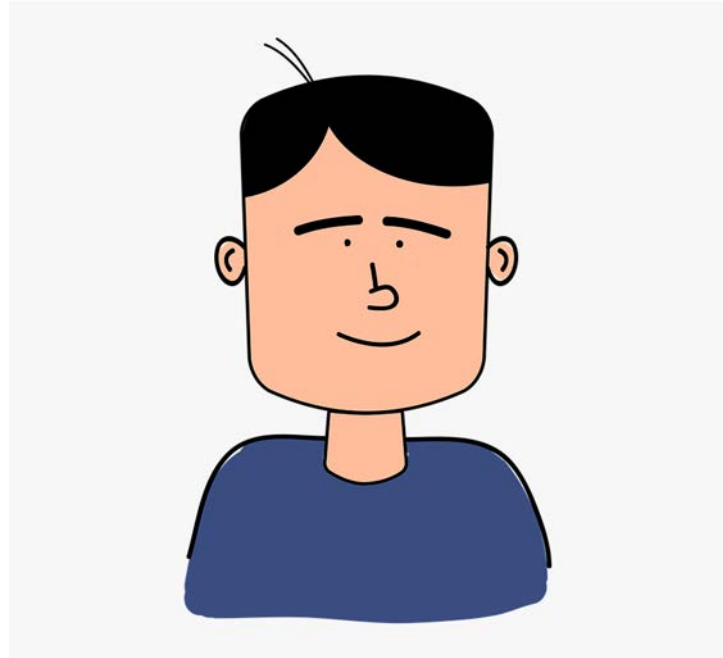
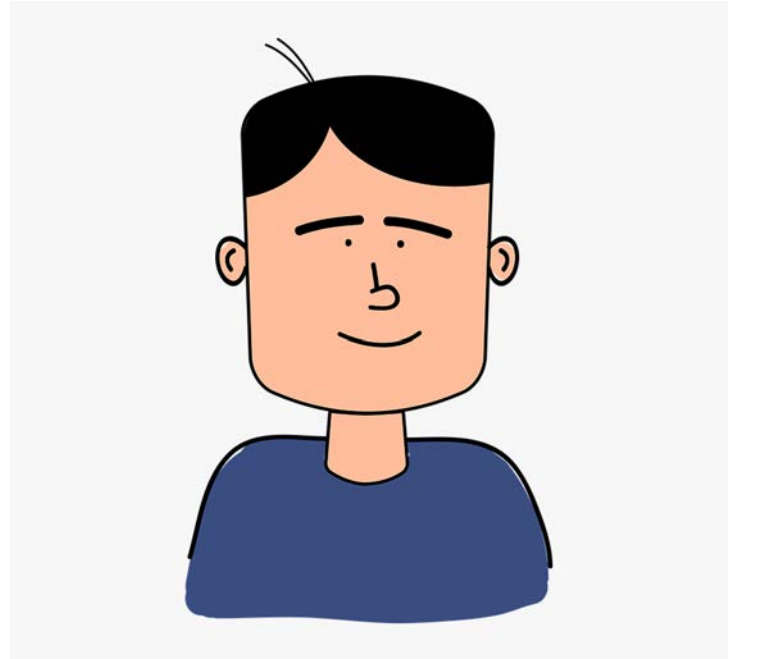
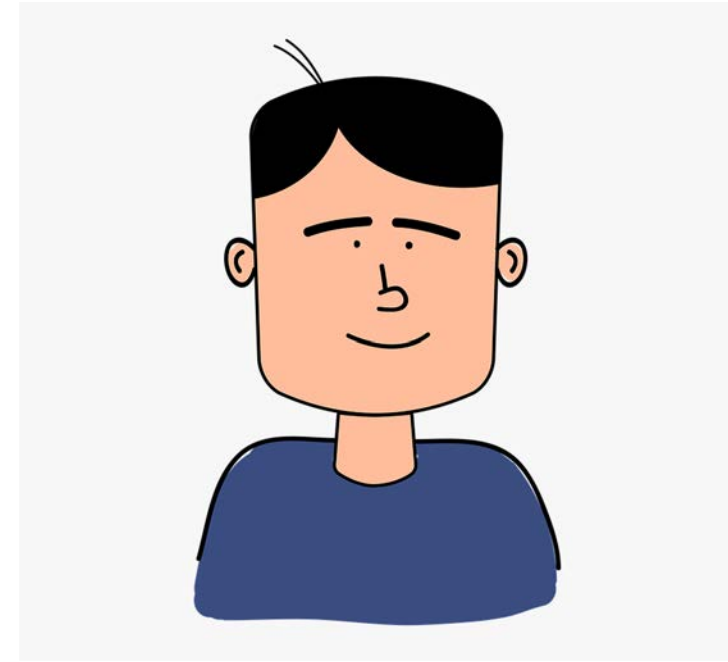
เข้าไปแย่งบ้านที่ว่างของคนในชุมชน
ให้ได้เร็วที่สุด

เปิดห้ามวิ่ง

เดินก้าวชิด
ก้าว

บ้านว่างที่เปิด
จะเข้าไปยัง

ระหว่างทำภารกิจ ให้ฟ้าสังเกตุการณ์

เพื่อน

มีเหตุการณ์หรือจังหวะไหนที่น่าสนใจเกิดขึ้นบ้าง
เพราะอะไรถึงน่าสนใจ

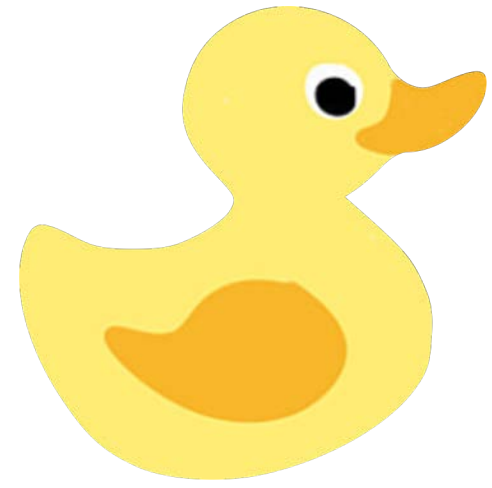
ตัวเรา

แต่ละคนมีพฤติกรรมการเล่นแบบไหน
และอย่างไรบ้าง

คิดว่า เราจะช่วยกันรักษาบ้าน
ของคนในชุมชนได้นานแค่ไหน

เวลาที่รักษาบ้านได้

รอบที่ 1

...

รอบที่ 2

...

รอบที่ 3

...

รอบที่ 4

...

รอบที่ 5

...

วางแผนเป้าหมายเวลาที่ยากรักษาบ้าน

ปรึกษาวางแผนการรักษาบ้าน

เวลาที่ได้สูงที่สุด คือ ...

สรุป การเรียนรู้

รู้สึกอย่างไร ?
Feeling

เรียนรู้อะไร ?
Meaning

แต่ละคนมีพฤติกรรมการเล่นแบบไหน และ
อย่างไรบ้าง

มีเหตุการณ์หรือจังหวะไหนที่
น่าสนใจเกิดขึ้นบ้าง
เพราะอะไรถึง
น่าสนใจ

พฤติกรรมการเล่นที่แตกต่างกัน สามารถอธิบายได้ด้วย

สัตว์ 4 ทิศ... คือ คุณลักษณะจากสัญลักษณ์ที่เกิดจากชาวพื้นเมืองอเมริกันใต้มีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติและสังเกตเห็นคุณลักษณะที่มีในสัตว์เหล่านั้นร่วมกับ

เมื่อเราเข้าใจว่าตัวเองมีคุณลักษณะใด

- ช่วยทำให้ **เรารู้จักตัวเอง**
- สามารถนำไปปรับปรุงเพื่อสร้าง **ความสมดุล** ของคุณลักษณะตัวเองได้
- ช่วย **สร้างความเข้าใจระหว่างกัน** ได้อีกด้วย

กระทิง
(Dominance)

•
•

ตรงไปตรงมา
มีเป้าหมายชัดเจน
แข็งขันเด็ดเดี่ยว

เปิดเผย จริงใจ จริงจัง มุ่งมั่น
รักพวกพ้อง รักความยุติธรรม กล้าตัดสินใจ
ใจร้อน หงุดหงิดง่าย ไม่รอบคอบ ชอบเอาชนะ
“เป้าหมายมีไว้พุ่งชน”

K
U
(Steadiness)

สุภาพ
ว่าง่าย
โอบอ้อมอารี

แคร้ความรู้สึก ใสใจ เน้นความสัมพันธ์ ชี้เกรงใจ
ไม่ชอบความขัดแย้งเป็นนักเชื่อมประสาน
ไม่ค่อยกล้าถามกล้าตอบ
แต่มักแอบถามคนข้าง ๆ เพื่อความมั่นใจ
ปากไม่ตรงกับใจ “อะไรก็ได้”

อิทธิ
(Influence)

•
•

เข้าสังคม
ช่างพูดช่างคุย
ร่าเริงมีชีวิตชีวา

สนุกกับการได้คิด มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ
คิดนอกกรอบ ชอบการเปลี่ยนแปลงและสิ่งใหม่ ๆ
มีความยืดหยุ่น คิดแต่ไม่ปล่อยลงมือทำ
ไม่ลงรายละเอียด ไม่รอบคอบ ความคิดจะกระเจิดกระเจิง
“เฮ้ย!!! อันนั้นน่าสนใจจัง”

กมี
(Conscientiousness)

สันโดษ
ช่างวิเคราะห์
เจ้าหลักการ

มีหลักการ มีเหตุผล ชอบวางแผน

มีลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน

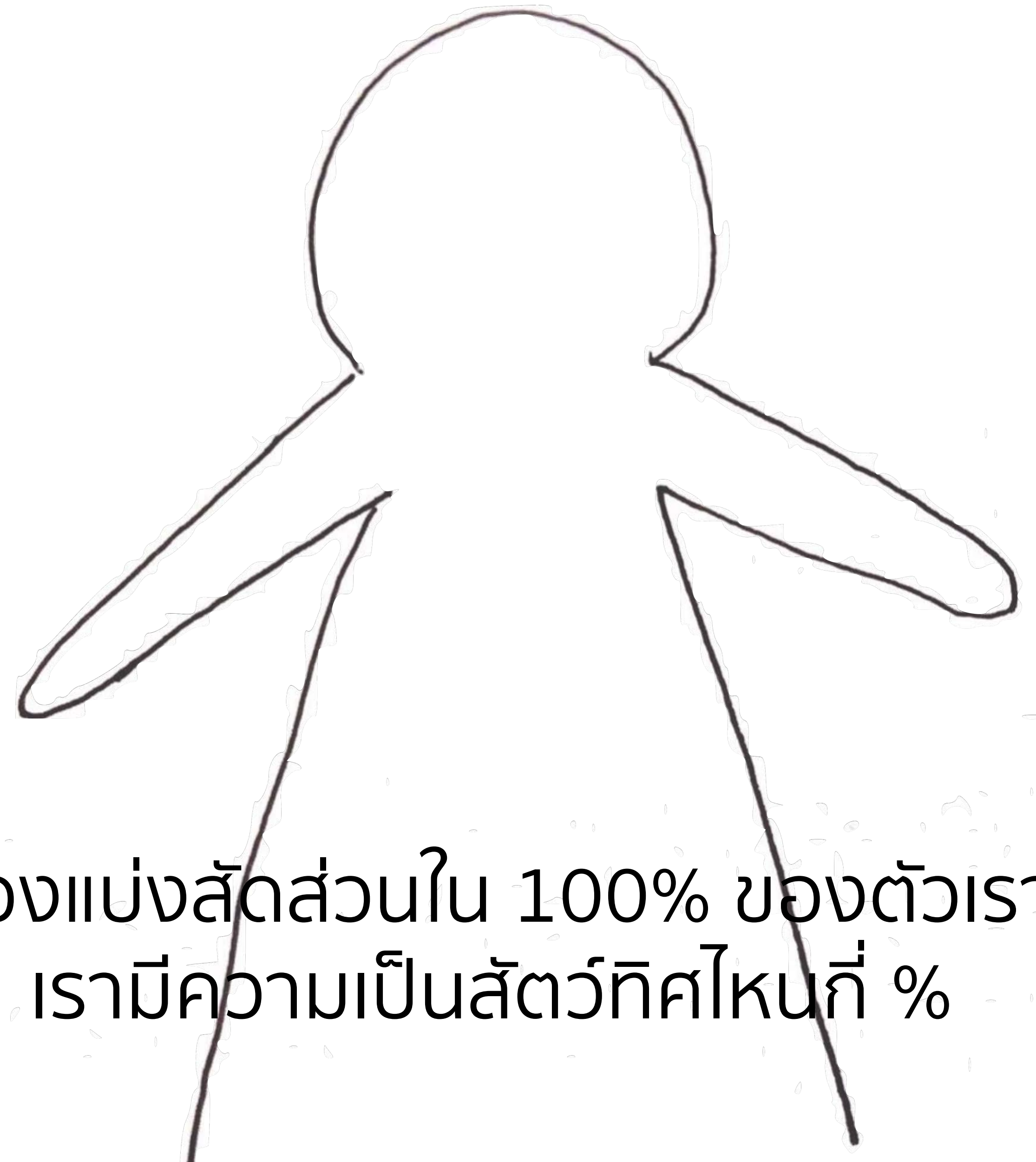
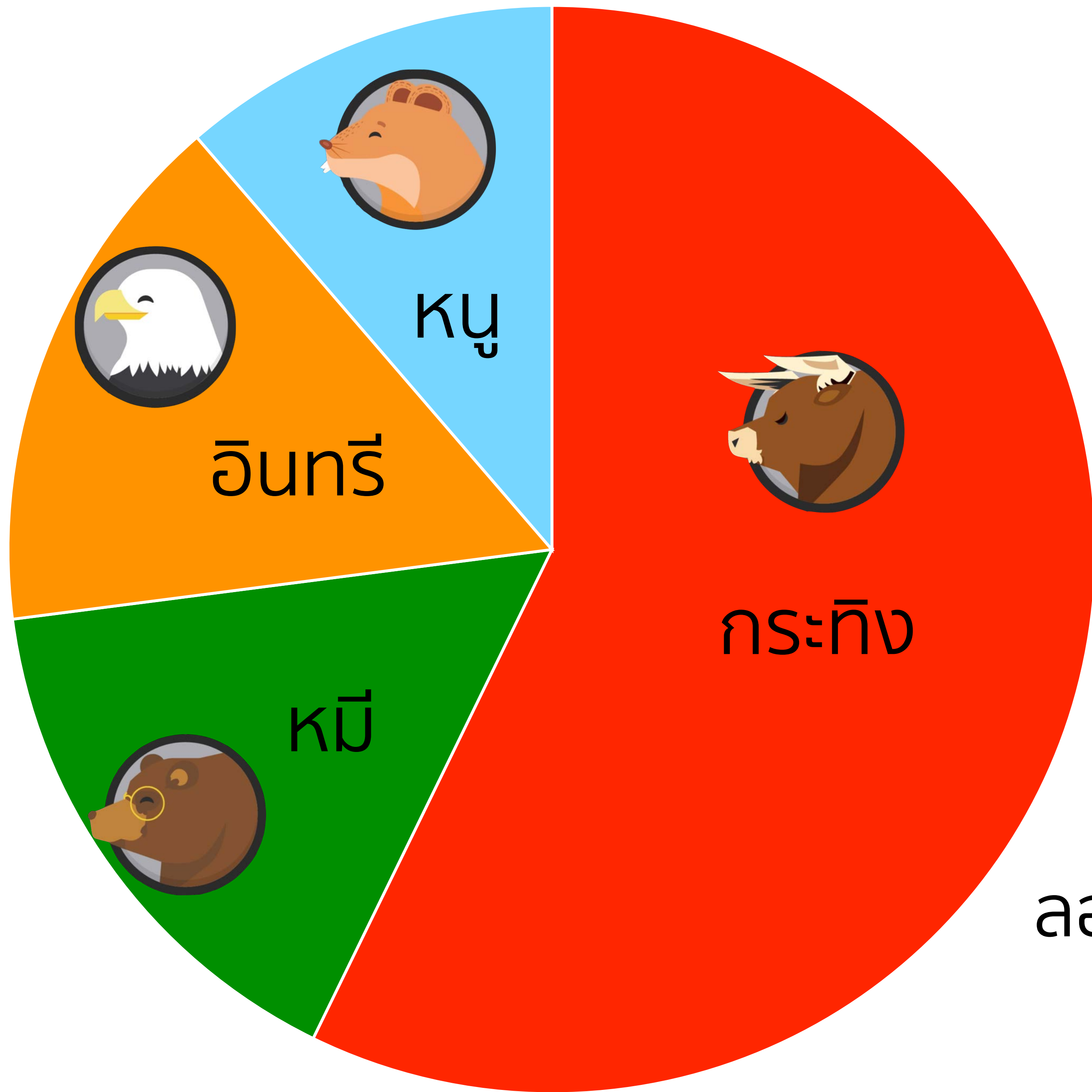
ให้ความสำคัญกับรายละเอียดในการคิดและลงมือทำ

“ช้าแต่ชัวร์”

ชอบความมั่นคง ปลอดภัย ทำอะไรเดิม ๆ

สนใจเฉพาะสิ่งที่ชอบเท่านั้น มักจะตั้งคำถาม “ขอความชัดเจน

กว่านี้ได้มั๊ย” ถ้าจะเปลี่ยนแผนต้องมีเหตุผลอันสมควร

ลองแบ่งสัดส่วนใน 100% ของตัวเรา
เรามีความเป็นสัตว์ทิศไหนที่ %

ทีศนี้มีความหมายตรงกับตัวท่านอย่างไร
(นิสัย / เหตุการณ์ / การทำงาน / ครอบครัว / เพื่อน / กิจกรรม / อื่นๆ)

แลกเปลี่ยน 15 นาที

ถ้าต้องการทำงานร่วมกับคนทีศของเรา ต้องสื่อสารหรือทำอย่างไร

แลกเปลี่ยน 10 นาที

จุดแข็ง:

มีความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ พร้อมดูแลพวกพ้อง มุ่งมั่นไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคง่าย ๆ ชอบมองหาโอกาสใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีพลังใจ พลังกายสูง เป็น “นักลงมือทำ” ให้เห็นผลสำเร็จ

สิ่งที่ควรพัฒนา:

บางครั้งยึดตัวเองเป็นใหญ่ ไม่ชอบให้ถูกสั่งหรือถูกควบคุม และเมื่อเน้นผลลัพธ์ของงานเป็นสำคัญ ทำให้เรื่องความสัมพันธ์ของคนบกพร่องไปบ้าง รวมถึงไม่ค่อยใส่ใจรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ

จุดแข็ง:

ทำงานเป็นทีมได้ดี สามารถเสริมความแข็งแกร่งให้ทีม เป็นคนรับฟังและใส่ใจความรู้สึกผู้อื่น รู้ว่า ต้องทำอย่างไรเพื่อไม่ทำให้เกิดความขัดแย้ง เป็น “นักประสานงาน” ชั้นเยี่ยม

สิ่งที่ควรพัฒนา:

เนื่องจากเป็นคนยอมคน จึงมักจะถูกเอาเปรียบจากคนรอบข้าง ในบางครั้งก็จะเกรงใจผู้อื่นมากจนเกินไป ซักแล้ว และไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง มักไม่ชอบเป็นผู้นำ

จุดแข็ง:

เป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถคิดวิธีแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่คนอื่นคิดไม่ถึงออกมาได้ เพราะชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จึงทำให้มีความรู้ที่กว้างและหลากหลาย เป็น “ผู้มองอนาคต”

สิ่งที่ควรพัฒนา:

เพราะการมัวแต่คิดเยอะทำให้ไม่ค่อยได้ลงมือทำเป็นชิ้นเป็นอัน หรือทำอะไรหลาย ๆ อย่างพร้อมกัน จนไม่ได้โฟกัสรายละเอียดเท่าที่ควร และบางครั้งทำให้ไม่ได้จัดลำดับความสำคัญของงาน

จุดแข็ง:

เป็นคนรอบคอบไม่ค่อยพลาดในรายละเอียด รู้ลึกรู้จริง มีความรับผิดชอบสูง ใช้เหตุผลและข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อให้เกิดความแม่นยำ เน้นป้องกันปัญหามากกว่าแก้ไขในภายหลัง

สิ่งที่ควรพัฒนา:

เนื่องจากมีความเป็นอนุรักษ์นิยม ทำให้ปรับตัวในการเปลี่ยนแปลงได้ช้า ถ้าเชื่อมั่นในหลักการของตัวเองแล้วจะไม่ค่อยรับฟังผู้อื่น ติดกรอบไม่ค่อยมีไอเดียอะไรใหม่ๆ

สรุป การเรียนรู้

รู้สึกอย่างไร ?
Feeling

เรียนรู้อะไร ?
Meaning

ผู้นำ 4 ทิศ
มีประโยชน์กับ
การทำงาน
อย่างไร

พักเบรก
15 นาที

กิจกรรมที่ 6

เครื่องมือ ระบุดูและวิเคราะห์ “ปัญหา”

กิจกรรม

เครื่องมือระบุและวิเคราะห์ “ปัญหา”

เข้าใจปัญหาที่รอบด้านเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย

- เพื่อให้ทีมสามารถเห็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเรื่องชุมชนคนสู่เหล่าทั้งหมดในชุมชนทั้งในเชิงพฤติกรรมและสภาพแวดล้อม
- เพื่อสามารถระบุและลงรายละเอียดประเด็นปัญหาที่ทีมสนใจสร้างการเปลี่ยนแปลงในชุมชนของตัวเอง
- เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาที่รอบด้านในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับพฤติกรรม สภาพแวดล้อม และมาตรการระดับชุมชน
- เพื่อเข้าใจกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งความคิด ความท้าทาย และสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคกับการสร้างการเปลี่ยนแปลง

แผนที่ชุมชนคนสู้เหล้า

แต่ละกลุ่ม ระดับปัญหา
ที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยแบ่งเป็น

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนดื่ม

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสถานที่หรือ
สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดื่ม

ปัญหาด้านอื่นๆ

ระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไขร่วมกัน

2.2 ความสนใจของทีมชุมชนคนสู้เหล้า
คิดถึงปัญหาที่เกิดจากเหล้าในด้านต่างๆ

แต่ละคนแยกทำใบงานนี้ เลือกปัญหาที่ตนเองสนใจได้มากกว่า 1 ปัญหา เขียนสาเหตุที่สนใจปัญหานี้และให้คะแนนตามความสนใจ แล้วนำคุยในทีมถึงความสนใจของแต่ละคน

สนใจแก้ปัญหาค่าเงิน

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ทำให้สนใจปัญหานี้

ความสำคัญเต็ม 10

สนใจแก้ปัญหามารยาทในครอบครัว

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ทำให้สนใจปัญหานี้

ความสำคัญเต็ม 10

สนใจแก้ปัญหามารยาท

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ทำให้สนใจปัญหานี้

ความสำคัญเต็ม 10

สนใจแก้ปัญหามารยาท/จิต

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ทำให้สนใจปัญหานี้

ความสำคัญเต็ม 10

สนใจแก้ปัญหามารยาท/ความอ่อนไหว

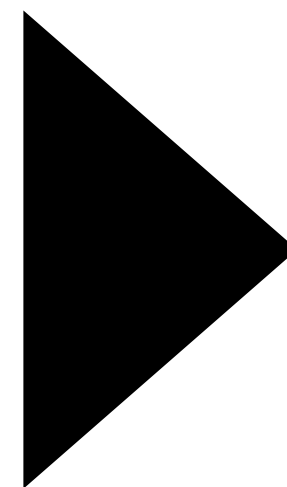
ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ทำให้สนใจปัญหานี้

ความสำคัญเต็ม 10

สนใจแก้ปัญหามารยาททัศนคติความเชื่อ

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ทำให้สนใจปัญหานี้

ความสำคัญเต็ม 10

แลกเปลี่ยนพูดคุยภายในกลุ่ม
เพื่อจัดลำดับปัญหาที่ทีมสนใจร่วมกัน
3 ลำดับแรก

หลังจากแลกเปลี่ยนกับทีมแล้ว สรุปปัญหาที่ทีมสนใจร่วมกัน **2.3**

จัดลำดับปัญหาที่ทีมสนใจร่วมกัน 3 ลำดับแรก

เครื่องมือสำหรับ
การวิเคราะห์“ปัญหา”

ใบงานที่ 2.3

ชวนคิด ชวนคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เห็นถึงสถานการณ์ในชุมชน

1. ปัญหาที่ทีมสนใจร่วมกัน **2.2**
จากใบงาน 2.2 ปัญหาที่ทีมสนใจอันดับที่ 1

2. สถานการณ์ปัญหาในพื้นที่
ยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ทำให้เห็นปัญหาได้อย่างชัดเจน
- ข้อมูลในพื้นที่
- เหตุการณ์ (ใคร-ทำอะไร-ที่ไหน-อย่างไร)

3. ทาสาเหตุของปัญหา
ระดมความคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนเสนอมุมมอง
สาเหตุปัญหาด้านต่างๆ เท่าที่เป็นไปได้

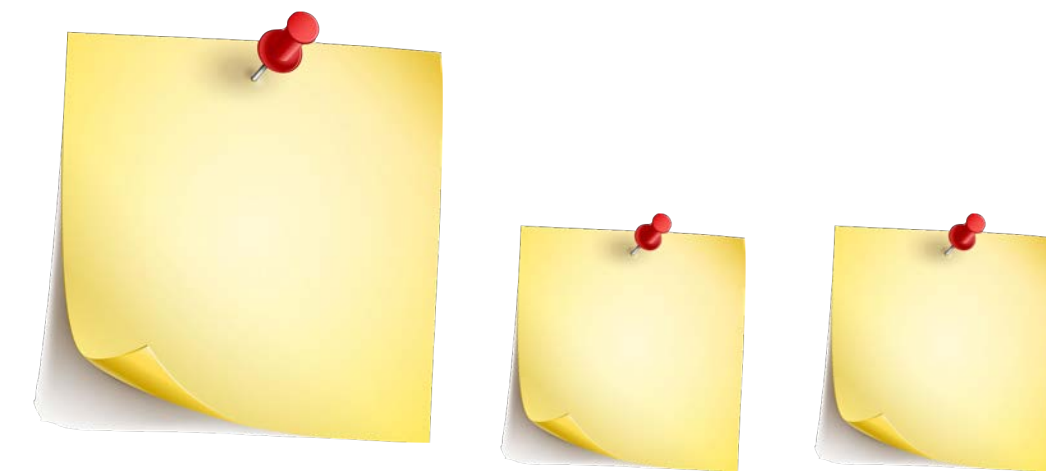
4. ประเมินต้นทุนในชุมชน
คนหรือหน่วยงาน แหล่งทุนหรือทรัพยากร
องค์ความรู้ที่สนับสนุนการทำงานในพื้นที่

คน/หน่วยงาน	การสนับสนุน

5. สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในชุมชน (เป้าหมาย) **2.3**
อยากให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เรื่องอะไรในชุมชน เพื่อให้ปัญหาที่ทีมสนใจร่วมกันในข้อที่ 1 ลดลง

1. ปัญหาที่ทีมสนใจร่วมกัน

จากใบงาน 2.2 ปัญหาที่ทีมสนใจอันดับที่ 1

“ ”

ใคร

ทำอะไร

ที่ไหน

อย่างไร

ตัวอย่าง

“แม่ค้าขาดจิตสำนึกในการขายสุราในชุมชน”

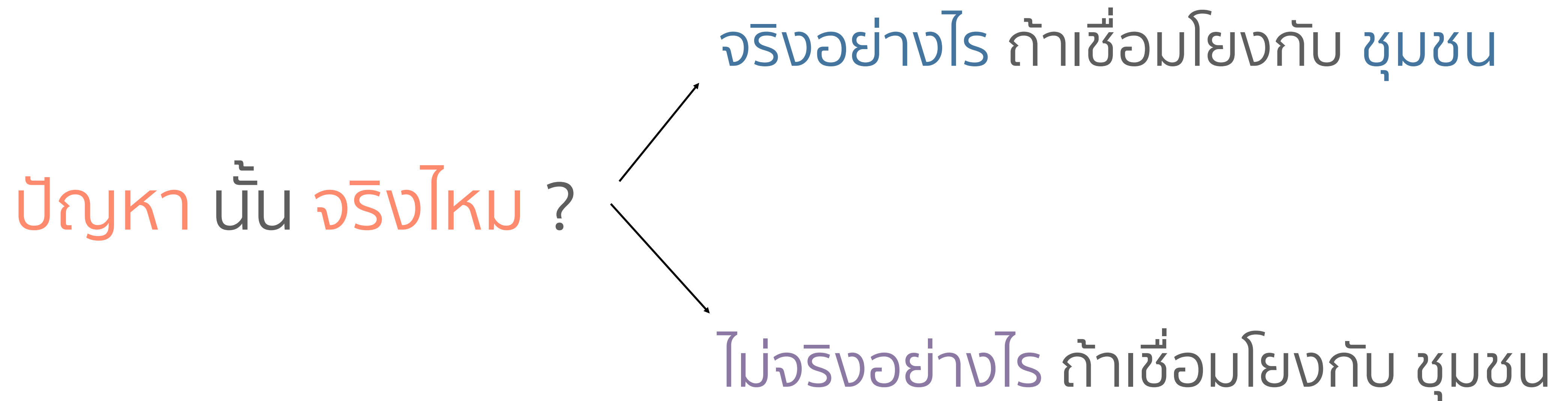
“แม่ค้าขายสุราให้กับเด็กในชุมชนที่อายุไม่ถึง”

อันนี้ชัดเจนไหม? อย่างไร?

2. สถานการณ์ปัญหาในพื้นที่

ยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ทำให้เห็นปัญหาได้อย่างชัดเจน

- ข้อมูลในพื้นที่
- เหตุการณ์ (ใคร-ทำอะไร-ที่ไหน-อย่างไร)

3. หาสาเหตุของปัญหา

ระดมความคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนเสนอมุมมอง
สาเหตุปัญหาด้านต่างๆ เท่าที่เป็นไปได้

ปัญหา

ถามจนกว่าจะตอบไม่ได้
= รากของปัญหา

4. ประเมินต้นทุนในชุมชน

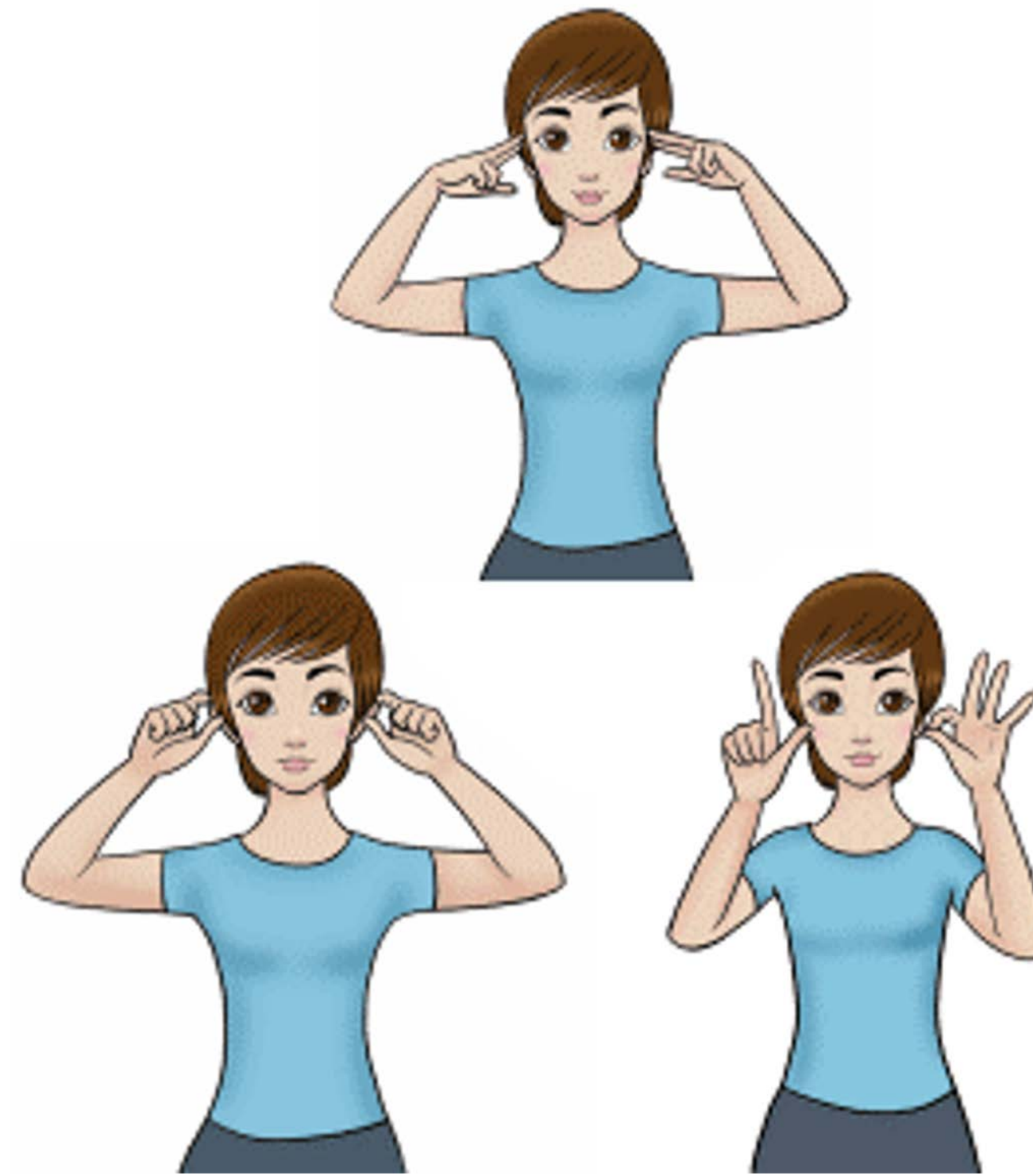
คนหรือหน่วยงาน แหล่งทุนหรือทรัพยากร
องค์ความรู้ที่สนับสนุนการทำงานในพื้นที่

คน/หน่วยงาน	การสนับสนุน

5. สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในชุมชน (เป้าหมาย) 2.3

อยากให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เรื่องอะไรในชุมชน เพื่อให้ปัญหาที่ทีมสนใจร่วมกันในข้อที่ 1 ลดลง

พักรับประทานอาหารเที่ยง
60 นาที

กิจกรรมเรียกความตื่นตัว

กิจกรรมที่ 7

ออกแบบเครื่องมือการทำงานเพื่อการเปลี่ยนแปลง

ชุดเครื่องมือ พัฒนาทีม คนดีใจดี

กลุ่มเริ่มต้น

เริ่มจากเลือก 1 กิจกรรมในเล่ม
ที่ทีมสนใจ มาเป็นต้นแบบ
ในการทำงานร่วมกันในทีม

ตัวอย่างกิจกรรม
ในเล่มนี้

กลุ่มคนที่มีประสบการณ์ทำงาน

ทบทวนขั้นตอน
หลักสูตรที่เชื่อมโยงกับ
ชุดเครื่องมือ

เข้าสู่ขั้นตอน
ออกแบบโครงการ
และกิจกรรม

กิจกรรม

ออกแบบเครื่องมือการทำงาน เพื่อการเปลี่ยนแปลง

ออกแบบกิจกรรม เครื่องมือการทำงานในแต่ละปัญหา

- เพื่อสามารถออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาและบริบทของชุมชนได้อย่างเหมาะสม
- เพื่อสามารถมีวิธีการที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาลงให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในชุมชน

เราจะ ออกแบบกิจกรรม อะไร เพื่อสามารถแก้ไขปัญหานั้นที่เราเลือกได้อย่างเป็นรูปธรรม

(โดยวิเคราะห์ เชื่อมโยงกับกิจกรรมก่อนหน้าทั้งหมด)

ชวน

ช่วย

ชม/เชียร์

เชิดชู

ชง

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมด้าน

- เป้าหมายของกิจกรรม
- ตัวชี้วัด/ผลลัพธ์กิจกรรม
- รายละเอียดกิจกรรม

ทีมงานหลัก

ทำงานกับใครได้บ้าง

ช่วงเวลาที่เหมาะสม

เวลาเตรียมการ / เวลาจัด

สถานที่

งบประมาณที่ใช้

ถ้ายังไม่ออก สามารถดูใบงานตัวอย่างกิจกรรม

ชื่อกิจกรรม: **เวทีปฏิญาณตนบวชใจคนเฒ่าเข้าพรรษา** ตัวอย่างกิจกรรม: **ชวน**

เป้าหมายของกิจกรรม
เพื่อให้ผู้ดื่มใช้วาระเข้าพรรษาเป็นจุดเริ่มต้นของการ ลด ละ เลิก และให้ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้มีสิ่งยึดเหนี่ยว และความตั้งใจ ในการที่จะเลิกเหล้าให้ได้ตลอดช่วงเข้าพรรษา 3 เดือน โดยใช้การปฏิญาณตน เป็นเครื่องมือ

ตัวชี้วัด/ผลลัพธ์กิจกรรม
ผู้เข้าร่วมปฏิญาณตนงดเหล้าเข้าพรรษา มีจิตใจที่เข้มแข็งและสามารถงดเหล้าได้ ตลอด 3 เดือน

รายละเอียดกิจกรรม
ที่ผ่านมามีการปฏิญาณตนงดเหล้าเข้าพรรษา มีการทำในลักษณะที่เป็นการจัดกิจกรรมร่วมในระดับหมู่บ้าน และในบางพื้นที่อาจใช้วิธีการเดินเข้าหากลุ่มน้ำดื่มถึงบ้าน

- 1.การจัดกิจกรรมร่วมระดับหมู่บ้าน ส่วนใหญ่จัดที่วัด ในช่วงของวันเข้าพรรษา โดยให้ผู้เข้าร่วมปฏิญาณตน ตั้งสัตยาปฏิญาณตนต่อหน้าพระ และร่วมลงนามในสมุดปฏิญาณตน
- 2.ในกรณีที่เดินเข้าหากลุ่มน้ำดื่มถึงที่บ้าน แกนนำชุมชน จะใช้สมุดลงนามปฏิญาณตน หรือแบบสมัครใจปฏิญาณตน งดเหล้า เข้าพรรษา ไปเชิญชวน ให้ผู้ดื่มร่วมลงนาม ปฏิญาณตน

ทีมงานหลัก

- 1.ผู้นำชุมชน
- 2.พระ
- 3.หมออนามัย
- 4.กรรมการหมู่บ้าน
- 5.คนต้นแบบที่เลิกเหล้า (คนหัวใจเพชร)

ทำงานกับใครได้บ้าง

- 1.กลุ่มน้ำดื่มในชุมชน
- 2.หน่วยงานราชการ
- 3.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ช่วงฤดูกาลที่เหมาะสม
วันเข้าพรรษา

เวลาเตรียมการ / เวลาจัด
ใช้เวลาเตรียมการการจัดงานประมาณหนึ่งสัปดาห์

สถานที่
วัด

งบประมาณที่ใช้
3,000 - 5,000 บาท

เพิ่มการแบ่งประเภทของกิจกรรมให้ครบถ้วน ชวน ช่วย ชม เชียร์ เชิดชู ชมรม

โดยดูจากกิจกรรมที่ออกแบบ และเพิ่มให้ครบถ้วน

กิจกรรมที่ 8

ปฏิทินชุมชน

การวางแผนทำงานในพื้นที่ชุมชน

จังหวะชีวิตและลมหายใจของชุมชน

กิจกรรม

ปฏิทินชุมชนคนสู้เหล้า

ค้นหาจังหวะชีวิตและลมหายใจของชุมชน

- เพื่อสามารถกำหนดและออกแบบกิจกรรมสร้างการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับกิจกรรมของชุมชน
- เพื่อเฝ้าระวังกิจกรรม ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนที่เสี่ยงต่อการก่อให้เกิดการดื่มสุราในชุมชน
- เพื่อสามารถกำหนดและออกแบบการทำงานชุมชนคนสู้เหล้าในระยะยาวตลอดทั้งปีของชุมชน

“ค้นหาจังหวะชีวิตและลมหายใจของชุมชน”

ระบุชื่อ และช่วงวันหรือช่วงเดือน

ทั่วไป

เอกลักษณ์

1. กิจกรรมชุมชนที่เกี่ยวข้องกับ ประเพณีวัฒนธรรม

2. อาชีพ ของคนในชุมชนแต่ละช่วงเวลา

การเกษตร (การเพาะปลูก) ของคนในชุมชนแต่ละฤดูกาล

3. ช่วงเวลา กิจกรรมของชุมชนที่
เฝ้าระวัง หรือมี ความเสี่ยง ต่อการ ดื่มสุรา

(งานต่าง / งานศพ / งานขึ้นบ้านใหม่ / อื่นๆ)

เห็นอะไรบ้าง จากกิจกรรมชุมชนที่เกิดในแต่ละช่วงเวลา

กิจกรรม

วางแผนการทำงานในพื้นที่ชุมชน

วางระบบการทำงานของชุมชน

- เพื่อสามารถวางแผนการทำงานให้เป็นระบบทั้งกิจกรรมและการจัดการของทีมในระดับชุมชน

พักเบรก
15 นาที

กิจกรรมที่ 9

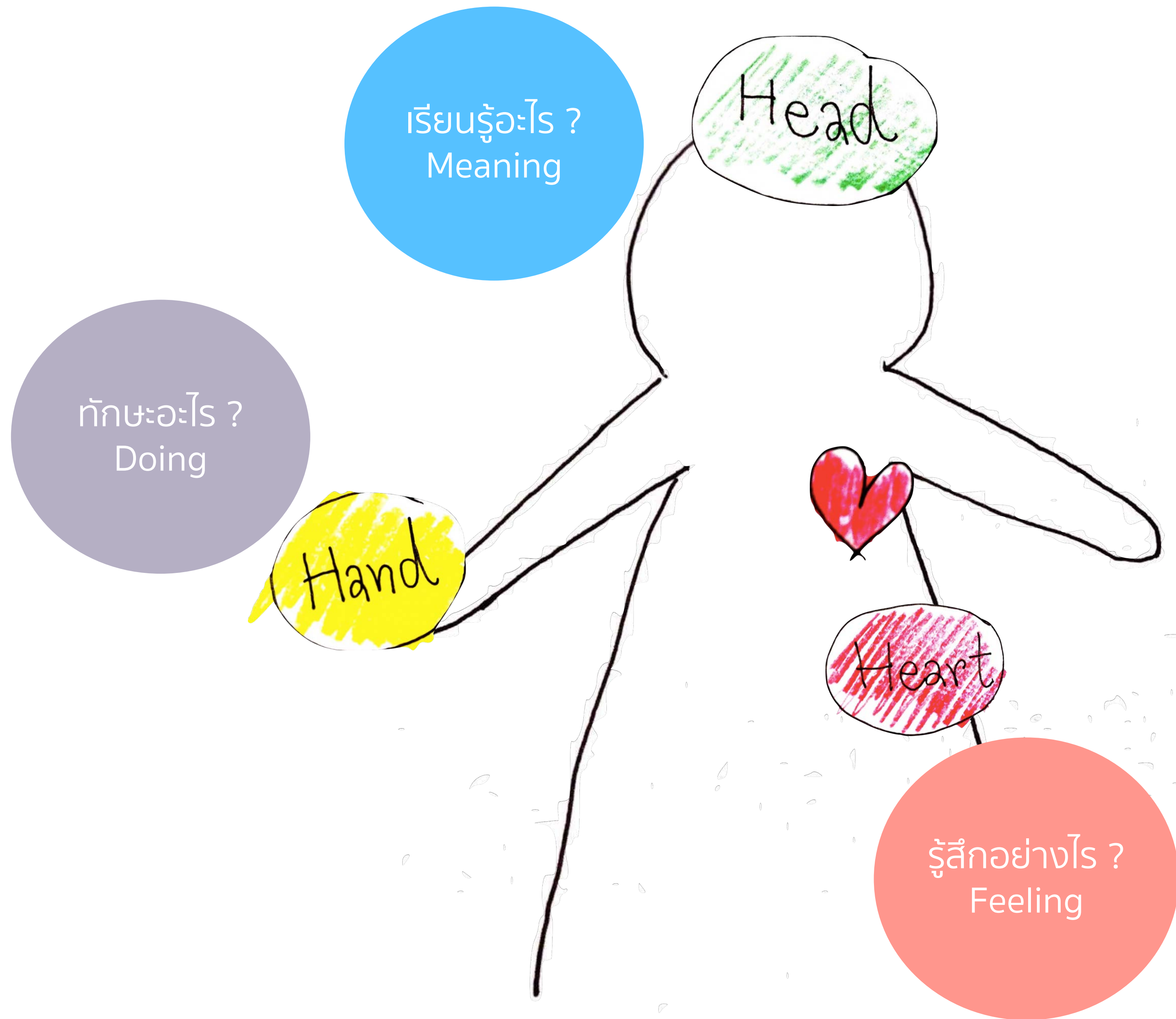
สรุปการเรียนรู้

กิจกรรม สรุปการเรียนรู้

สรุปการเรียนรู้

- เพื่อถอดรหัสการเรียนรู้ใน workshop ที่เป็นประโยชน์ในการทำงาน
สร้างการเปลี่ยนแปลง
- เพื่อสามารถประยุกต์การเรียนรู้ให้เข้ากับการทำงานของทีม
ปฏิบัติการในชุมชนอย่างเข้าใจ

กระบวนการเรียนรู้ที่
เกิดขึ้นทั้ง 2 วัน
เป็นประโยชน์การทำงาน
ของท่านอย่างไร

Check-Out